

Interpellation från Markus Lagerquist (M) till Erik Pelling (S) om en attraktiv evenemangsarena

Det är viktigt att vi kan tjäna pengar på de arenor vi har i kommunen. När studenternas byggdes ingick exempelvis inte trögolv för att skydda konstgräset i samband med större evenemang. Det innebär att Uppsala missar möjligheten att locka stora artistevenemang under sommarmånaderna. Därmed missar också Uppsala möjligheten att stärka vår viktiga besöksnäring.

Nu är vi på väg att göra samma misstag i planen till ny ishall. I ritningen finns det två utrymmen, en för en tänkt restaurang och en för en tänkbar shop, som i första steget inte skall nyttjas. "Dessa kan inredas i ett senare skede" står det att läsa."

Den nya is - arenan måste förberedas för att både kunna erbjuda goda förutsättningar för elithockey men också kunna generera pengar till kommunen.

Mot denna bakgrund vill jag fråga kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling:

- Hur tänker styret lära av tidigare misstag och säkerställa att nya arenan, redan när det invigs, kan ekonomiseras med företag och restauranger för att stärka besöksnäringen i Uppsala?

Uppsala den 25 maj 2021
Markus Lagerquist (M)

Kommunledningskontoret

Erik Pelling

Svar på interpellation om en attraktiv evenemangsarena

Markus Lagerquist (M) har ställt en fråga om isarenan.

Hur tänker styret lära av tidigare misstag och säkerställa att nya arenan, redan när det invigs, kan ekonomiseras med företag och restauranger för att stärka besöksnäringen i Uppsala?

Idrotts- och evenemangsarenor planeras och byggs utifrån flera perspektiv och behov. Det primära behovet är uppsalabornas behov av idrottsarenor för bredd- och elitidrott men också möjligheten till arenor för evenemang av annan karaktär som tex kulturupplevelser såsom konserter, större möten och konferenser. Ishallens beslut bygger på idrott primärt, med en möjlighet till event och arrangemang.

I våra övergripande mål står det tydligt att vi ska se över möjligheterna till att tillgodose så många behov som möjligt när ny- och ombyggnation sker av både arenor och andra lokaler kommunen äger.

Vad gäller Studenternas och den nya ishallen, har avvägningar gjorts mellan investering och möjlighet till intäkter. Det är också beskrivet i koppling till ishallen att möjlighet finns att etappvis se på olika möjligheter. Att ta i beaktan är också att våra föreningar, oavsett elit- eller breddverksamhet, ska ha ekonomi att nyttja arenan utifrån sina olika ekonomiska förutsättningar.

Det nya arenabolaget kommer ha ett fokus på ekonomi och affärsmodell som balanserar intressena mellan olika affärsområden, men också mellan våra alla arenor, där både Uppsalabornas och besöksnäringens behov ska omhändertas.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation om hönan och ägget

Uppsala kommun är en stor kommun med både en stor stad och en stor landsbygd. Kommunen växer, fler vill flytta hit och behovet av samhällsservice är stort. Bostäder till nya kommuninvånare behövs, förskolor och skolor behövs till våra barn. Den växande kommunen behöver därför mer skollokaler, fler skolor och fler som vill driva skolorna.

2016 lades Åkerlänna skola ner. För ett tag sedan fick jag reda på att en privat aktör med starka kopplingar till bolaget som driver lanthandeln och macken i Oxsätra har ansökt om att få starta upp skolan och förskolan i Åkerlänna igen. Förutom att ordna allt praktiskt som lokaler, skolledare och lärare krävs också tillstånd från Skolinspektionen. I Uppsala kommuns yttrande till Skolinspektionen om återöppnandet av förskola och grundskola har styret med utbildningsnämndens L-märkta ordförande uttalat sig om de ekonomiska, pedagogiska och organisatoriska konsekvenserna. En kort sammanfattning av yttrandet är att det bedöms medföra negativa konsekvenser för Uppsala kommuns närliggande skolor.

På samma utbildningsnämnd uttalade sig styret om att nyetableringen av en annan skola, i centrala Uppsala, på längre sikt skulle attrahera sökande från ett geografiskt större område och bidra till att tillgodose det behov av utbildningsplatser som behövs i vår växande kommun.

Med mina ögon ser det ut som att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet har olika måttstockar för etablering av skolor på landsbygden respektive i centrala Uppsala. I en kommun som växer och har ambitionen att bli Sveriges bästa landsbygdskommun.

Om bristande elevunderlag upplevs som ett problem ser Centerpartiet andra möjliga lösningar som är bättre än att tvinga Åkerlännebarnen att bussas till en skola långt hemifrån. En lösning är planläggning och ökat byggande i skolans närområde, vilket skulle ge ett större lokalt elevunderlag. En annan lösning är omvända skolskjutsar, vilket utbildningsnämnden nyligen ställde sig bakom efter en motion om detta från Centerpartiet.

Med anledning av ovanstående frågar jag utbildningsnämndens ordförande Helena Hedman Skoglund (L):

- Kan du se fördelen för förskolebarn och skolbarn i de lägre årskurserna att ha en skola nära sitt hem, och varför lyfts detta i så fall inte i utbildningsnämndens yttrande till Skolinspektionen?
- Varför ser inte du och resten av styret ökat byggande eller omvända skolskjutsar som möjliga lösningar för att möjliggöra återöppnandet av skolan i Åkerlänna?

Jonas Petersson (C)

Utbildningsnämnden

Svar på interpellation om hönan och ägget

Kan du se fördelen för förskolebarn och skolbarn i de lägre årskurserna att ha en skola nära sitt hem, och varför lyfts detta i så fall inte i utbildningsnämndens yttrande till Skolinspektionen?

Utgångspunkten är att alla barn ska få en plats på en förskola eller skola så nära hemmet som möjligt. Vårdnadshavarna har i sin tur rätt att genom det fria skolvalet fritt önska skola för sitt barn i hela kommunen och är alltså inte begränsad till den kommun- eller stadsdel där de bor. Kommunen ska i första hand utgå från vårdnadshavarnas önskemål när ett barn får en skolplacering, men detta får inte gå ut över ett annat barns rätt till placering vid en skola nära hemmet.

I yttrandet till Skolinspektionen ombads kommunen bifoga en konsekvensbeskrivning där det framgår vilka ekonomiska, organisatoriska och pedagogiska konsekvenser som kan uppstå på lång sikt vid start av utbildningen, samt faktaunderlag till yttrandet för att Skolinspektionen ska kunna göra en helhetsbedömning av vilka följder en etablering kan medföra. Det var därför dessa aspekter som utbildningsnämndens yttrande fokuserade på.

Varför ser inte du och resten av styret ökat byggande eller omvända skolskjutsar som möjliga lösningar för att möjliggöra återöppnandet av skolan i Åkerlänna?

Kommunfullmäktige beslutade den 18 september 2019 att ge utbildningsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa omvända skolskjutsar mellan skolor i centrala staden och skolor i kransorterna. Utredningen kom fram till att om omvända skolskjutsar ska vara möjligt att införas på ett rättssäkert och likvärdigt sätt skulle det innebära att kommunen beslutar om att flytta ut en hel klass från en skola i centrum, alternativt starta upp ett nytt högstadium i någon av landsbygdsskolorna. Bedömningen är att det i nuläget är svårt eftersom behovet av platser i centrala staden är störst i de högre årskurserna och det finns endast enstaka platser att erbjuda i de landsbygdsskolor som har de aktuella årskurserna. De enstaka platser som finns i olika årskurser fylls delvis på under läsåret av exempelvis nyanlända och nyinflyttade elever som erbjuds plats där. Så länge det inte finns platser för att förflytta en hel klass arbetar vi vidare med att informera vårdnadshavare i hela kommunen om fördelarna med landsbygdsskolorna och vilka möjligheter som finns till skolskjuts och elevresa med regionbussar till skolorna, i synnerhet för boende i och kring centrala staden.

En ny skola från förskoleklass till årskurs 5 byggdes i Jumkil 2018 och är dimensionerad att klara behovet av elevplatser i närområdet. Skolan kan ta emot 150 elever och i dagsläget är endast hälften av skolplatserna fyllda. I närområdet finns även Skuttunge skola. Elevunderlaget är i det geografiska området inte tillräckligt för att fylla tre skolor.

Mittestyret går efter samma måttstock för etablering av skolor på landsbygden såväl som i centrala Uppsala, dock måste vi utgå från var behoven finns när vi planerar för etablering av verksamheter. I en växande kommun som Uppsala kommer det under en lång tid framöver att behövas ett stort antal förskole- och skolplatser, både på landsbygden och i centrala staden. Kommunen och utbildningsnämnden har ett helhetsansvar och vi arbetar aktivt med olika lokalförsörjningsplaner för förskola och skola för att säkerställa att vi kan hantera både dagens och framtidens utmaningar med lokaler för pedagogisk verksamhet på ett ansvarsfullt sätt.

Lokalförsörjningsplanen baseras på kommunens befolkningsprognos samt planer för bostadsutbyggnad. Ytterligare underlag vägs även in, så som andelen barn som behöver en förskoleplats och kända barn- och elevströmmar.

Helena Hedman Skoglund (L)
Utbildningsnämndens ordförande

Låt Uppsalaborna strömma film

Den populära och välanvända strömningstjänsten Cineasterna på Bibliotek Uppsala har helt avslutats från 1 maj. På bibliotekets hemsida kan kommuninvånare läsa att anledningen är besparingar. Det hänvisas också till att biblioteket behöver prioritera annan verksamhet utifrån bibliotekets övergripande uppdrag och styrdokument såsom Biblioteksplanen 2018–2020. I den lyfts vikten av att biblioteksverksamheten jobbar med kunskapsförmedling, källkritik och präglas av mod, bildning och nytänkande. Detta görs rimligen bra också genom att tillhandahålla en strömningstjänst för biblioteksanvändarna.

Genom Cineasterna har de med lånekort vid Bibliotek Uppsala haft möjlighet att se kvalitetsfilmer från hela världen digitalt i sitt vardagsrum. Det handlar inte om populära blockbusters. Via Cineasterna öppnas nya världar och en möjlighet att uppleva andra länder utan att resa och ett annat filmiskt berättande för barn, ungdomar och vuxna.

Sådana besparingar slår särskilt hårt mot de som har det mindre välbeställt. Att det dessutom under en pandemi slår extra hårt är uppenbart. Om en är isolerad i sin egna sociala bubbla och inte kan köpa strömningstjänster blir ensamheten extra märkbar.

Det som förvånar är att alternativ inte ens verkar ha setts över. Styret kan omförhandla avtalet med Cineasterna eller se efter alternativa tjänster. En annan möjlighet är att ändra villkoren och minska antalet lån som erbjuds i veckan.

Strömningstjänster blir en allt vanligare och större del av människors vardag. Det är ett viktigt sätt som vi lär oss genom och tar del av kultur. Dessutom är det en del av den eftersatta folkbildningen. För att erbjuda ett bibliotek i tiden borde Cineasterna eller ett fullvärdigt alternativ återigen erbjudas uppsalaborna.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till kulturnämndens ordförande Linda Eskilsson:

- Vad har minoritetsstyret för prioriteringar när ni genomför besparingar av kulturverksamheten inom kommunen?
- Hur motiverar minoritetsstyret specifikt begränsningen av Uppsala biblioteks digitala utbud genom att Cineasterna nu inte längre erbjuds?
- Hur ska Uppsala bibliotek med "mod, bildning och nytänkande" erbjuda ett filmutbud för alla när minoritetsstyret genomför besparingar som begränsar kulturutbudet (särskilt under en pandemi)?

Artemis Lumarker (V)

Svar på Interpellation "Låt Uppsalaborna strömma film" från Artemis Lumarker

Artemis Lumarker har ställt följande frågor till mig som kulturnämndens ordförande:

- Vad har minoritetsstyret för prioriteringar när ni genomför besparingar av kulturverksamheten inom kommunen?
- Hur motiverar minoritetsstyret specifikt begränsningen av Uppsala biblioteks digitala utbud genom att Cineasterna nu inte längre erbjuds?
- Hur ska Uppsala bibliotek med "mod, bildning och nytänkande" erbjuda ett filmutbud för alla när minoritetsstyret genomför besparingar som begränsar kulturutbudet (särskilt under en pandemi)?

Jag vill börja med att säga att jag som kulturnämndens ordförande är glad och tacksam över att inte ha behövt fatta beslut om stora nedskärningar på kulturverksamhet. Det har många andra kommuner gjort under den ekonomiska kris som följt i pandemins spår. I Uppsala har vi istället kunnat skjuta till extra medel för att stötta kulturlivet under pandemin. Något som har varit mycket uppskattat bland kulturföreningar, arrangörer, kulturarbetare och bland de som gillar kultur i alla dess former och vill att Uppsalas kulturliv ska liva och frodas även efter pandemin.

Men kulturnämnden, liksom alla nämnder, hade effektiviseringskrav inför budgetarbetet 2021. För Mittenstyret var det viktigt att det inte resulterade i nedskärningar i verksamhet för barn och unga.

När det gäller vilka medier som biblioteket väljer att köpa in så är det inte ett politiskt beslut. Jag tycker att det är viktigt att vi som politiker inte försöker vara med och styra medieinköpen.

Bibliotek Uppsala har erbjudit Cineasterna sedan 2018. Användningen har ökat kontinuerligt, men exploderade någon gång i mars förra året. Så också kostnaden för biblioteket. Till och med september 2020 var det möjligt att låna 3 filmer i veckan. Från oktober 2020 sänktes antalet möjliga lån till 2 i veckan. Det gjorde inte att kostnaderna för tjänsten minskade, vilket tyder på att de flesta användare lånade 1-2 filmer per vecka. Majoriteten av användarna av Cineasterna har sannolikt varit vuxna. Det har varit möjligt att låna filmer för både vuxna och barn, men utbudet av barnfilmer har varit mer begränsat än antalet filmer för vuxna.

Att från början erbjuda Cineasterna var som sagt inte ett politiskt beslut utan en tjänst som biblioteket lade till inom ramen av medieanslaget. Den ökade användningen ledde till att 1,2 miljoner av medieanslaget gick till Cineasterna förra året. Det är mer än 10 procent av anslaget.

Även om Cineasterna är en bra och uppskattad tjänst så är det ingen service som inryms inom bibliotekets uppdrag enligt bibliotekslagen. Folkbiblioteken har ett lagstadgat och omfattande uppdrag med alla som målgrupp och ska finnas tillgänglig för alla. Uppdraget innebär bland annat att främja läsning och tillgång till litteratur, upplysa samt bidra till fri åsiktsbildning och kunskapsförmedling.

Bibliotek Uppsala valde därför att prioritera bort Cineasterna och omfördela resurserna för att bättre kunna tillgängliggöra tjänster och service enligt Bibliotekslagen.

Linda Eskilsson (MP) kulturnämndens ordförande

Interpellation om fastighetsförsäljning

Bakgrund

Jag anser att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige alltid ska få en utförlig redogörelse av alla större försäljningar som kommunkoncernen genomför av gemensamt ägda tillgångar. Inte minst kopplat till de senaste fastighetsaffärer som kommunen genomfört. Det är viktigt att invånarna kan få en ordentlig redovisning av dessa transaktioner för att kunna bedöma hur bra kommunen är på att bedriva en god ekonomisk hushållning. I dagsläget anser jag inte att det är möjligt att rimligt enkelt hitta underlag som beskriver vilka ingångsvärden fastigheterna haft, vilket försäljningspris kommunen erhållit och samtliga försäljningskostnader relaterade till dessa affärstransaktioner. Att göra bra affärer är svårt. Att göra dåliga affärer är enkelt. Att eftersträva att minska kommunens skuldbörda genom avyttringar kan definitivt vara intressant om det också görs genom bra affärer. I ljuset av kommunens stora behov av nyinvesteringar ska den alltid överväga vilka tillgångar som kan säljas för att bidra till nya investeringsutrymmen.

Jag ställer följande frågor till kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling;

- Har kommunens relevanta bolag en förteckning över tillgångar som kan tänkas avyttras för att minska skulder eller för att frigöra kapital för önskade nyinvesteringar?
- På vilket sätt säkerställs att kommuninvånarna får full insyn i kostnader, intäkter och eventuella reavinster i samband med att kommunen säljer sina fastigheter?
- Hur säkerställs en transparent försäljningsprocess samt att försäljningsdokumentationen blir så överskådlig som möjligt där man klart kan utläsa bokfört värde, bedömt marknadsvärde, försäljningspris samt alla relevanta försäljningskostnader?

Stefan Hanna
Kommunalråd

Interpellationssvar

Datum:
2021-09-08

Diarienummer:

Svar på interpellation om fastighetsförsäljningar

Stefan Hanna (-) har ställt ett antal frågor om kommunkoncernens fastighetsförsäljningar i en interpellation.

Har kommunens relevanta bolag en förteckning över tillgångar som kan tänkas avyttras för att minska skulder eller för att frigöra kapital för önskade nyinvesteringar?

Alla kommunala bolag har förteckning över sina tillgångar, i ett fastighetsregister eller i ett anläggningsregister. Bolagen, och kommunens förvaltningar har också i uppdrag att kontinuerligt göra genomlysningar av möjliga avyttringar, i syfte att minska kommunens behov av upplåning. Uppdraget har beslutats av kommunfullmäktige i samband med ett tidigare budgetbeslut.

I enlighet med de generella ägardirektiven får ingen försäljning av fastigheter (fast egendom) ske förrän det samråtts med kommunstyrelsens mark- och exploateringsverksamhet samt godkänts av moderbolaget Uppsala Stadshus AB. I enlighet med kommunallagen ska kommunfullmäktige alltid ta ställning till frågor av principiell beskaffenhet. Ska en tillgång avyttras, i syfte att minska skulder eller frigöra kapital för önskade nyinvesteringar, behöver det således beredas och beslutas av antingen Uppsala Stadshus AB eller fullmäktige.

Ytterst är det en avvägning för oss i politiken. Det är bara vi som kan avgöra vilka tillgångar koncernen själv ska äga och vilka som kan bli aktuella att avyttra. I kommunfullmäktiges beslut per april 2019 (Förändring av Uppsala kommuns fastighetsägande) framgår i bilaga vilka fastigheter som är aktuella för avyttring.

På vilket sätt säkerställs att kommuninvånarna får full insyn i kostnader, intäkter och eventuella reavinster i samband med att kommunen säljer sina fastigheter?

Inför beslut får vi i politiken en redogörelse för vilka ekonomiska konsekvenser en eventuell försäljning får för koncernen, exempelvis såsom kostnader, försäljningsintäkter, uppskattat realisationsresultat samt bokfört värde. I enlighet med

årsredovisningslagen är det även lagstyrt vilka upplysningar som ska lämnas i bolagens årsredovisningar.

Hur säkerställs en transparent försäljningsprocess samt att försäljningsdokumentationen blir så överskådlig som möjligt där man klart kan utläsa bokfört värde, bedömt marknadsvärde, försäljningspris samt alla relevanta försäljningskostnader?

Det här är inte alltid lätt. Flera intressen och lagar står mot varandra, exempelvis offentlighetsprincip och affärssekretess. Potentiella köpare kan vara börsbolag och då får enligt lag inte information komma ut som skulle kunna påverka börskurserna. Straffansvar råder. Av den här anledningen omfattas ofta försäljningsprocesserna av strikt affärssekretess. Det som är möjligt att informera om, utan att bryta den strikta affärssekretessen, framgår i beslutsärendena.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation om brottslighet på våra skolor

Trygg arbetsmiljö för våra barn och skolpersonal

Bakgrund:

Återkommande träffar jag både elever, föräldrar och lärare som vittnar om allvarliga trygghetsproblem i våra skolor. Det är en oacceptabel arbetsmiljö och arbetet för att förbättra utsatta elever och lärare arbetsmiljö måste ha hög ständig prioritet. Inte minst BRÅ redogör för att brott och kränkningar har blivit mycket mer vanliga på våra skolor de senaste åren. Att våra skolelever och skolpersonal ska kunna känna sig trygga på sin arbetsplats har självklart stor påverkan på hur väl de kan utföra sina arbetsuppgifter och påverkar deras hälsa.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling:

- Finns tydliga instruktioner till Uppsalas rektorer om hur de ska skydda elever och personal på skolor där det finns elever som ständigt uppträder hotfullt och som dessutom återkommande begår olika former av brott?
- Hur ser processen ut som stöttar en rektor att i värsta fall placera om en eller flera elever som utsätter andra elever och skolpersonal för fara?
- Är det inte rimligt med ett regelverk som innebär att alla brott i skolan ska anmälas både till Socialtjänsten och till Polisen?
- Finns instruktioner till våra skollädaingar att brottsincidenter alltid ska anmälas till Socialtjänsten?
- Varför polisanmäls inte alla brottsliga incidenter på våra skolor?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Utbildningsnämnden

Svar på interpellation om brottslighet på våra skolor

Både elever och skolpersonal har rätt till en trygg och säker skola. Om skolan ska vara en plats där barn och unga skapar sin framtid är det helt avgörande att det finns studiero i klassrummen och att trygghet råder i hela skolan. I Uppsala kommun kommer hot, våld och brott aldrig att accepteras.

Finns tydliga instruktioner till Uppsalas rektorer om hur de ska skydda elever och personal på skolor där det finns elever som ständigt uppträder hotfullt och som dessutom återkommande begår olika former av brott?

Varje skola är enligt lag skyldig att upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Kränkande behandling kan vara detsamma som brott. Planen ska redovisa vilka förebyggande åtgärder som vidtagits samt vilka åtgärder som kommer att ske då en hot- eller våldssituation uppstår.

Utöver kommungemensamma rutiner för hur hot- och våldssituationer ska hanteras finns det även rutiner och stöd särskilt riktade till skolledare. Utbildningsförvaltningen stöttar verksamheten i detta arbete genom digitala utbildningar i hela processen samt genom en kontaktperson som skolorna kan vända sig till i frågor om misstänkt kränkande behandling. På Insidan finns också lättillgänglig information, instruktioner och utbildningsmaterial om arbetet med kränkande behandling, hot, våld och brottslighet samt rutinen *ska vi ringa polisen*.

Hur ser processen ut som stöttar en rektor att i värsta fall placera om en eller flera elever som utsätter andra elever och skolpersonal för fara?

Se svar ovan.

Är det inte rimligt med ett regelverk som innebär att alla brott i skolan ska anmälas både till Socialtjänsten och till Polisen?

Det som är att betrakta som brott i samhället i övrigt är också att betrakta som brott i skola. Detta är en grundregel men det finns ingen lagstadgad skyldighet för skolan att göra en polisanmälan gentemot en elev, till skillnad från skyldigheten att för en anmälan till socialtjänsten enligt § 14:1 SoL. Det går inte att exakt ange vad som ska anmälas till polisen och vad som inte ska anmälas, utan det måste bedömas vid varje enskild händelse.

Utifrån detta har en rutin, *Ska vi ringa polisen*, tagits fram av det lokala brottsförebyggande rådet i Uppsala kommun. I arbetsgruppen sitter representanter från polis, socialtjänst, grundskola, gymnasieskola och fritid. Rutinen har till syfte att ge samsyn om vad som motiverar en polisanmälan eller anmälan till socialtjänsten så att alla brott behandlas lika i lärande miljö. Detta skapar även en bättre samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid. Ett snabbt och konsekvent agerande från skola, fritid, polis och socialtjänst är oerhört viktigt för det enskilda barnets säkerhet i hot- och våldssituationer.

Särskilt fokus har lagts vid vikten av att göra orosanmälningar och vikten av att kommunen har en kultur som innebär att medarbetare pratar med sin chef om de av någon anledning känner en oro eller rädsla i relation till vårdnadshavare. Det har noterats en ökande benägenhet att anmäla fall av kränkande behandling.

Finns instruktioner till våra skolledningar att brottsincidenter alltid ska anmälas till Socialtjänsten?

Den lagstadgade anmälningsskyldigheten till socialtjänsten enligt § 14:1 SoL gäller alla som är anställda inom barnomsorg och skola i Uppsala kommun och ska genast anmälas vid misstanke eller vetskap om att ett barn far illa.

Varför polisanmäls inte alla brottsliga incidenter på våra skolor?

Se svar under fråga 3.

Helena Hedman Skoglund (L)
Utbildningsnämndens ordförande

Halverad köttkonsumtion?

IPCC kom i somras med sin senaste rapport. Det är alltmer tydligt att mänsklig aktivitet påverkar klimatet, att det blir varmare och att vi måste agera, för att hejda och anpassa oss till utvecklingen. Och det är bråttom!

Uppsala kommun har i Miljö- och klimatprogram för 2014–2023, med senaste uppdateringen 2019, följande klimatmål:

- Utsläppen av växthusgaser från energianvändning, transporter och arbetsmaskiner inom Uppsalakommungeografi ska senast år 2030 vara nära noll samt baseras på förnybara energikällor.
- De samlade utsläppen av växthusgaser ska:
 - senast år 2020 ha minskat med cirka 30 %
 - senast år 2040 vara nära noll, dvs ha minskat med ca 90 %
 - senast år 2050 ha minskat med motsvarande mer än 100 %
 - senast år 2070 ha minskat med motsvarande cirka 110 %

Även 100 procent ekologiska livsmedel finns med som mål.

Andelen ekologiska livsmedel går sakta uppåt men hur ser det ut med kommunens köttkonsumtion? Vi vet att betande djur är en förutsättning för naturlig hävd av mark och gynnar den biologiska mångfalden, samt att det ofta är en förutsättning för hållbara ekologiska lantbruk. Vi vet att det är mer klimatpåverkande att äta kött som fötts upp på foder som odlats på åkermark, såsom säd och proteingrödor som vi annars hade kunnat äta direkt. Vår köttkonsumtion har gått upp enormt under 1900 talet och importen av kött har ökat. Så hur ser det ut gällande Uppsala kommuns köttkonsumtion nu och i framtiden.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till Erik Pelling:

1. Är det styrets avsikt att försöka minska Uppsala kommuns köttkonsumtion?
2. Har Uppsala kommun lyckats minska sin egen köttkonsumtion under mandatperioden?
3. Finns rutiner för att räkna på köttets klimatpåverkan vid kommunens upphandling?
4. För att halvera köttkonsumtionen, hur lång tid behöver vi vänta på att det ska bli verklighet?

Hanna Victoria Mörck (v)

Anette Fischer (v)

Svar på Interpellation "Halverad köttkonsumtion" från Hanna Victoria Mörck (V) och Anette Fischer (V)

Hanna Victoria Mörck och Anette Fischer har ställt följande frågor:

- 1. Är det styrets avsikt att försöka minska Uppsala kommuns köttkonsumtion?*
- 2. Har Uppsala kommun lyckats minska sin egen köttkonsumtion under mandatperioden?*
- 3. Finns rutiner för att räkna på köttets klimatpåverkan vid kommunens upphandling?*
- 4. För att halvera köttkonsumtionen, hur lång tid behöver vi vänta på att det ska bli verklighet?*

Jag vill börja med att tacka interpellanterna för att de har tagit upp ett väldigt viktigt ämne. Att minska köttkonsumtionen i Sverige, och i världen, är en viktig faktor för att minska klimatutsläppen. Därför måste vi också minska köttkonsumtionen i Uppsala kommuns verksamheter.

Animalieproduktion står för cirka 15 procent av världens växthusgasutsläpp, enligt FAO, FN:s fackorgan för jordbruk, skog och fiske. De höga växthusgasutsläppen från produktionen av kött beror till största delen på foderproduktion, inklusive förändrad markanvändning, och de idisslande djurens matsmältning.

Precis som interpellanterna skriver så är det mest klimatpåverkande att äta kött som fötts upp på foder som odlats på åkermark. Att mycket skog bränns ned i världen för att göras om till åkermark och producera foder är även det en stor källa till klimatutsläpp och minskat CO₂-upptag. Däremot är naturbeteskött mer miljö- och klimatsmart. Betande djur på hagmarker är en förutsättning för naturlig hävd av mark och gynnar den biologiska mångfalden.

I Sverige åt vi år 2018 i genomsnitt 84 kilo kött per person och år enligt information på Naturvårdsverkets hemsida. Det är enorma mängder. Motsvarande siffra 1960 var knappt 51 kilo. Vårt köttätande har alltså ökat med 66 procent bara sedan 60-talet. Går vi längre tillbaka i tiden åt vi ännu mindre kött.

Glädjande nog har konsumtionen av köttprodukter minskat de senaste åren, från den svenska rekordnivån år 2016. Samtidigt har den svenska köttets marknadsandelen ökat, vilket beror på ett ökat intresse för svenska mervärden i djurhållning och produktion av kött.

I Uppsala kommun serveras endast svenskt kött och den största andelen är lokalt producerat.

En orsak till den minskade köttkonsumtionen är konsumenternas ökade medvetenhet om matens miljöpåverkan, men även hälsoaspekter, trender, köttpriser och djuretik påverkar. Den totala köttkonsumtionen minskade med cirka 5 procent mellan åren 2016 och 2018 (från 88,32 till 84,12 kr/per person och år. Jag hoppas och tror att det är en trend som håller i sig.

Vi har idag inte något specifikt mål om hur köttkonsumtionen ska minska i kommunens verksamheter. Men mängden kött som serveras i vår verksamhet har ändå minskat som en följd av arbetet att få in mer ekologisk mat i den kommunala verksamheten med samma pengar. Sedan det politiska målet om 100 % ekologiska livsmedelsinköp till 2023 antogs 2014 har Måltidsservice aktivt arbetat med att öka andelen vegetabilier, minska andelen kött samt utbilda medarbetare i vegetarisk matlagning och kunskap kring hållbarhet.

Förutom att minska antalet serveringar av kötträtter (framför allt nötkött) har de även minskat

andelen kött i många rätter, t. e.x. i köttfärssås där de bytt ut en stor del av nötfärsen mot linser och morötter.

Vid menyplaneringen räknat måltidsservice på samtliga måltiders klimatpåverkan, där är kött inräknat. På gymnasieskolorna presenteras rätternas Co₂-påverkan. Målet som Måltidsservice har idag är 1,6 Co₂e/kg inköpt livsmedel. Målsättningen för Måltidsservice på sikt är att ligga på 1,25 Co₂e/inköpt kg år 2030. Det motsvarar WWF:s rekommendation 0,5 Co₂e per tallrik/portion. Detta innebär i praktiken att vi behöver minska köttkonsumtionen till 2030 till den nivå som bland annat WWF anser är en hållbar nivå för en måltid.

Ska vi hejda klimatförändringarna och nå vårt mål om att Uppsala kommun ska vara klimatpositivt senast år 2050 en viktig pusselbit att äta klimatsmart. Med mer grönt på tallriken, mindre andel kött.

Och det som ligger på tallriken ska också hamna i våra magar. Att minska matsvinnet är också viktigt för att minska klimatutsläppen.

Linda Eskilsson (MP) kommunalråd och ordförande för Kommunstyrelsens utskott för gemensam service.

Interpellation om Uppsala kommuns reklambyråverksamhet

Under stora delar av 2021 har det gått att hitta flera intressanta artiklar i UNT om privata företag som bedriver verksamhet inom restaurang- och besöksnäring i Uppsala kommun. I en av dessa artiklar går att läsa om det bästa stället för att ta ett glas vin och en bit mat inför en fotbollsmatch, liksom hur den aktuella restaurangen klarat pandemin och vilka familjemedlemmar som idag driver verksamheten. Att en lokaltidning publicerar denna typ av reportage och tips är inte märkligt och nog något som Uppsalaborna förväntar sig av sin lokala tidning.

Märkligt är emellertid artiklarnas och reportagens avsändare. Artiklarna har inte skrivits på UNT:s initiativ för att de bedöms ha ett nyhetsvärde eller vara av allmänintresse. Artiklarna är annonsartiklar som UNT fått betalt av tredje part för att skriva och publicera. Den som betalt de aktuella artiklarna, som marknadsför privata näringsidkare, är det kommunala bolaget Sport- och Rekreationsfastigheter.

Att kommunen agerar reklam- och mediebyrå åt vissa av kommunens företag men inte andra är något som fått flera näringsidkare att reagera. Det är lätt att förstå. Att kommunen använder skattepengar för att marknadsföra privata företag på bästa annonsplats är i bästa fall märkligt och olämpligt. I värsta fall är det direkt olagligt då kommunallagen anger att en kommun ska behandla alla sina medlemmar lika, och inte får särbehandla enskilda företag, föreningar eller invånare på osaklig grund.

Det här är andra gången på mindre än två år som ett kommunalt bolag har bekostat marknadsföring för privata företag på ett potentiellt olagligt sätt. Hösten 2019 fick kommunen skarp kritik för att Destination Uppsala bekostat marknadsföring av ett av kommunens restaurangföretag.

Med anledning av ovanstående frågor jag kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling (S):

- Vad är syftet med att låta ett kommunalt bolag marknadsföra privata företag?
- Anser du att det är rimligt att vissa företag inom restaurang- och besöksnäringen har en kommunal gräddfil och får gratis marknadsföring av kommunen?
- Kommer de privata företag som inte erhållit gratis marknadsföring av kommunen att kompenseras på något sätt?
- Anser du att kommunen bör vidta någon form av åtgärd, exempelvis en riktlinje för kommunens marknadsföringsinsatser, är befogad för att säkerställa att kommunen inte särbehandlar vissa av kommunens företag?

Olle Romlin (C)

Kommunledningskontoret

Erik Pelling

Svar på interpellation om marknadsföring från Olle Romlin (-)

Olle Romlin (C) har ställt ett antal frågor om Sportfastigheters marknadsföring.

Sportfastigheter (numera Uppsala kommun Arenor och fastigheter AB) har i flera år samarbetat med UNT för att arbeta med platsutveckling av de områden som bolaget äger som är föremål för stadsutveckling genom renovering och/eller nybyggnation. Det ligger helt i linje med målsättningen att stärka Uppsala kommuns folkhälsa och få fler medborgare intresserade för att vistas i natur- och kulturmiljöer. Detta gäller i synnerhet under pandemin då stora delar av bolagets anläggningar är utomhus och det funnits ett samhällsintresse att undvika sammankomster inomhus.

Vad är syftet med att låta ett kommunalt bolag marknadsföra privata företag?

Det är Sportfastigheter (numera Uppsala kommun Arenor och fastigheter AB) som äger Brasseri21 och det är Triller Mat som genom koncessionsupphandling har fått rätten att drifva anläggningen under upphandlingsperioden. Hyran är delvis omsättningsbaserad så det är inget märkligt att Sportfastigheter lyft fram restaurangen och dess personal när restaurangen etablerades för första gången, dessutom under en pandemi då antalet besökare till arenan var minimal. Brasseri21 är också en nödvändig komponent för platsutvecklingen av hela Studenternas. Det var därför den placerades i hörnet av byggnaden för att kunna exponeras maximalt för både kommersiella hyresgäster på Studenternas som för alla andra medborgare. Det var inte aktuellt att Sportfastigheter skulle drifva restaurangen på egen hand i det läge som Studenternas befann sig i när det färdigställdes. Pandemin gjorde detta för vanskligt ekonomiskt och bolaget saknade kompetens för att driva restaurangverksamhet.

En annan viktig aspekt på marknadsföring av Studenternas är den vakansgrad på cirka 35% som finns på de kommersiella lokalerna pga. att byggnaden färdigställdes i direkt anslutning till att pandemin rullade ut i samhället. Det var alldeles nödvändigt för bolagets att arbeta med platsutvecklingen av Studenternas för att skapa en så attraktiv plats som möjligt för att kunna rekrytera företag och organisationer att hyra kontor eller andra typer av verksamhetslokaler för att minimera vakansgraden. Målet är att minska vakanserna till högst 5% till slutet av 2022. Att då Brasseri21 skulle överleva under pandemin är en avgörande faktor för att nå detta mål.

Anser du att det är rimligt att vissa företag inom restaurang- och besöksnäringen har en kommunal gräddfil och får gratis marknadsföring av kommunen? • Kommer de privata företag som inte erhållit gratis marknadsföring av kommunen att kompenseras på något sätt?

Inte generellt. Men när det gäller just den annons som interpellanten nämner anser jag det rimligt. När det gäller Sportfastigheters annonsering i UNT har samtliga fall avsett områden där bolaget är fastighetsägare. I vissa fall har bolaget använt egna hyresgäster som partners i annonserna, andra fall enbart egen personal tillsammans med representanter från Idrott- och fritid på Uppsala kommun. Det är inte på något sätt en ovanlig hantering för fastighetsägare och är på inget sätt något brott mot kommunallagen. Det föranleder inte heller att bolaget är tvingade att annonsera för andra företag som bolaget saknar relation som hyresgäst/fastighetsägarförhållande.

Anser du att kommunen bör vidta någon form av åtgärd, exempelvis en riktlinje för kommunens marknadsföringsinsatser, är befogad för att säkerställa att kommunen inte särbehandlar vissa av kommunens företag?

Vi ser årligen över behovet av att revidera befintliga styrdokument. Men just detta fall anser jag inte föranleder något behov av att ta fram en ytterligare riktlinje.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation om solceller

Mot en hållbar energiförsörjning

Bakgrund:

Uppsala kommuns kommunfullmäktige har en bred samsyn om att det är viktigt att arbeta ambitiöst med att ställa om vårt samhälle till att bli mer miljö- och klimatsmart. En omställning från fossilberoende till ett nytt beroende av mycket mindre fossilberoende system för energiförsörjning. För att denna omställning ska bli framgångsrik har inte minst jag själv många gånger propagerat för system som bygger på att dra nytta av den enorma energi vår sol erbjuder. Flera beslut har fattats genom åren för att växla upp önskad energiomställning och uppmuntra marknaden och kommunens egna verksamheter att bidra. Återkommande träffar jag företagsföreträdare och även enskilda Uppsalabor som vittnar om att den byråkratiska processen för att installera solceller inte fungerar acceptabelt. Bland annat stora lokala företag som missat möjligheten att utnyttja statliga omställningsstimulanser på grund av kommunens bristfälliga ärendehantering.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande Erik Pelling:

- Hur lång har Uppsala kommun kommit med investeringar i solcellslösningar kopplat till kommunens egna fastigheter?
- Hur enkel är idag processen för ett företag som vill installera solceller?
- Hur enkel är idag processen för enskilda Uppsalabor och bostadsrättsorganisationer som vill installera solceller?
- På vilket sätt arbetar kommunen med att förbättra dessa ärendehanteringsprocesser så att Uppsalas företag och enskilda invånare enkelt och snabbt kan bidra ännu mer till vårt önskade miljö- och klimatförbättringsarbete?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Svar på Interpellation "Mot en hållbar energiförsörjning" från Stefan Hanna

Stefan Hanna har ställt nedanstående frågor om solceller till Erik Pelling. Som ansvarigt kommunalråd för klimat och miljö svarar jag på frågorna.

- Hur lång har Uppsala kommun kommit med investeringar i solcellslösningar kopplat till kommunens egna fastigheter?

- Hur enkel är idag processen för ett företag som vill installera solceller?

- Hur enkel är idag processen för enskilda Uppsalabor och bostadsrättsorganisationer som vill installera solceller?

- På vilket sätt arbetar kommunen med att förbättra dessa ärendehanteringsprocesser så att Uppsalas företag och enskilda invånare enkelt och snabbt kan bidra ännu mer till vårt önskade miljö- och klimatförbättringsarbete?

Utbyggnaden av solet är en viktig pusselbit i klimatarbetet. I kommunens Miljö- och klimatprogrammet står målen att vi ska ha 30 MW installerat i kommunen 2020, 100 MW 2030. Uppsala ligger i täten när det gäller installerad effekt i landet. Vi är tredje bäst i landet efter Göteborg och Linköping. Det handlar då både om solceller på Uppsalabornas och företagens hustak och på kommunens egna fastigheter.

2020 hade kommunorganisationen installerat 2,0 MW solceller. Det finns konkreta planer på minst 2,5 MW solet de närmsta fem åren på kommunens egna fastigheter, en siffra som troligtvis kommer justeras uppåt. Skolfastigheter har satt som mål att öka från 1 MW solceller 2020 till 4 MW år 2030. Uppsalahem sätter upp 400 kW solceller 2021 och nästan lika mycket 2022. Planering pågår också för en kommunal solpark på 1-2 MW.

De flesta solcellsinstallationerna är bygglovsbefriade. Plan- och byggnadsnämnden har beslutat om nya riktlinjer som förtydligar när det krävs bygglov eller anmälan, men också hur det i största möjligaste mål går att bevilja dem. I de fall det krävs bygglov har nämnden beslutat att ingen avgift ska tas ut för handläggning. Det är främst på kulturhistoriska byggnader med stort värde som det behövs bygglov och bygglov beviljas som regel, efter vägledning om god placering. Anmälan under byggskedet krävs fortfarande på större byggnader för att brandsäkerhet ska garanteras vid en eventuell framtida takbrand.

Under 2020 inkom 44 bygglovsansökningar eller anmälningar. Ingen avslogs. Antalet solceller i Uppsala kommun ökade med 35% till 25,5 MWh, något under målet 30 MWh för 2020, så mer behöver göras.

För att förenkla solcellsinstallationer finns bygglovsverksamheten tillgänglig för dialog om lösningar. Bygglovinformationen har utbildats i vägledning för att vara stödjande för företag och enskilda Uppsalabor som vill installera solceller. Våra energi- och klimatrådgivare ger årligen ca 250 rådgivningstillfällen, bland annat om solceller, till Uppsalabor. Hemsidan har förbättrats och förtydligats med information om vilka byggnader som är kulturhistoriskt värdefulla och kräver bygglov.

För att öka takten på solcellsutbyggnaden och uppmuntra fler att satsa på solceller som en del i nybyggnationen upplyser förvaltningen om kommunens mål när det gäller solceller vid den allra första kontakten vid detaljplanering och bygglov. Vid stadsutveckling på kommunal mark uppmuntras hållbara lösningar och vid kommande markanvisningar kommer hållbara lösningar, installation av solceller, att uppmuntras än mer.

Rickard Malmström (MP) kommunalråd

Hur ser styret på UKK:s framtid?

UNT har rapporterat om de organisatoriska förändringarna som sker på UKK. I en artikel intervjuades ordförande för UKK om UKK och hur bolaget ska tackla ekonomin och verksamheten framöver. (UNT 6 september 2021).

Där får ordföranden en fråga och svarar:

”Är styrelsen enig i synen på hur omställningsarbetet bedrivs i praktiken?”

”– Ja, det är den.”

Det är förvånande att läsa, mot bakgrund av att styrelsen inte var enig på styrelsemötet den 19 maj 2021. Detta är det senaste styrelsemötet som vid skrivandet finns upplagt och där framgår att det finns en avvikande mening i protokollet gällande framtiden för UKK.

Kultur och mötesbranschen är särskilt drabbad av pandemin. Det är allmänt känt och många verksamheter som finns inom kommunens paraply, liksom näringslivet som drabbats har fått lättnader eller förståelse för underskott och liknande. Det har varit en förståelse för hur situationen ser ut. Ett alternativ för UKK hade kunnat vara att lämna ett aktieägartillskott utifrån den situationen. Men när det gäller UKK så föreslås en organisatorisk förändring för att minska kostnader, vilket kommer att förändra verksamheten framöver. Det som främst varit föremål för debatt i medier har varit frågan om UKK ska ha egna eller hyra in tekniker framöver samt att producenternas roller förändras.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till Erik Pelling:

1. Varför säger ordförande i UKK att styrelsen är enig gällande besparingar, när styrelsen inte är enig?
2. Hur är det tänkt att bolaget ska både hantera pandemins effekter och få en kvalitativ verksamhet framöver?
3. Vilka ekonomiska effekter finns för bolaget på sikt?

Hanna Victoria Mörck (v)

Kommunledningskontoret

Erik Pelling

Svar på interpellation om UKK från Hanna Victoria Mörck (V)

Hanna Victoria Mörck (V) har ställt ett antal frågor om förändringar i Uppsala konsert och kongress verksamhet.

Varför säger ordförande i UKK att styrelsen är enig gällande besparingar, när styrelsen inte är enig?

Den frågan hade nog varit bättre att ställa till ordföranden i bolaget men jag gör ett försök att svara utifrån ett formellt perspektiv.

I enlighet med aktiebolagslagens 8 kap 22§ gäller som styrelsens beslut den mening som mer än hälften av de närvarande röstar för vid sammanträdet, oavsett om en avvikande mening förs till protokollet. Det är således det fattade beslutet som bolagets ledning har att genomföra.

Hur är det tänkt att bolaget ska både hantera pandemins effekter och få en kvalitativ verksamhet framöver?

Förändringar efter pandemin kommer alla kommunens verksamheter behöva hantera. Kulturlivet har drabbats hårt av pandemin och därför gör Mittenstyret nu en nystart för kulturen i Mål och budget för 2022-2024. Det gäller för såväl våra bolag i form av UKK och Stadsteatern som för det fria kulturlivet.

UKKs omställning har emellertid ingenting med pandemin att göra utan sker för att bolagets verksamhet ska kunna möta den ägaridén som kommunfullmäktige beslutat om. Den ägaridén tar just sikte på att UKK ska bedriva en verksamhet med hög kvalitet som både attraherar och inspirerar – lokalt, nationellt och internationellt.

Vilka ekonomiska effekter finns för bolaget på sikt?

Av UKKs ägaridé framgår att bolagets verksamhet ska ha en unik mix som både har en bredd och en spets samt ska locka och attrahera. Omställningen syftar till att bolaget ska kunna fylla huset med olika verksamheter av hög kvalitet och med fler besökare.

Mittenstyrets budget ger snarare förbättrade ekonomiska förutsättningar för bolaget framöver och det viktigaste är att vi möter den ägaridé som fullmäktige har beslutat om och därmed ge Uppsalas invånare och besökare ett inspirerande musikliv.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation

Interpellation om att motverka tystnadskultur inom Uppsala kommun – Tystnadskultur inom kommunens organisation som hämmar arbetet mot kriminella och omfattande ordningsstörningar i våra skolor

Bakgrund:

Den senaste tiden har det varit mycket rapporteringar om en bekräftad destruktiv tystnadskultur i Göteborgs stad som alla kommuner med omfattande utanförskapsproblematik behöver ta på stort allvar. Det är av mycket stort samhällsvärde att inte blunda för att liknande problem sprider sig in bland kommunens medarbetare och som får många negativa konsekvenser. Rapporten om tystnadskulturen i Göteborgs stad byggde bland annat på intervjuer med 50 personer som vittnar om en pågående tystnadskultur inom staden där kriminella släkter och gäng tystar kommunens anställda på olika sätt och där chefer tydligt beskrivs undvika att lyfta och försöka åtgärda de allvarliga problemen.

Brottsförebyggande rådet, BRÅ, har också i sina senaste mätningar av kränkningar och brott i våra skolor konstaterat att många skolor idag är helt oacceptabla arbetsmiljöer för våra barn, ungdomar och lärare. BRÅs mätningar indikerar att mycket av de övergrepp och brott som sker på våra skolor inte tydligt rapporteras. Tyvärr sannolikt bland annat en negativ effekt av att skolledning är rädda för att förlora elevpengar.

Vid flera samtal med medarbetare inom Uppsala kommuns Socialförvaltning, och i våra skolor, ges uttryck för att det finns en tystnadskultur kopplat till övergrepp och kriminella handlingar även inom Uppsalas kommunala förvaltning.

Jag ser generellt tystnadskultur som ett allvarligt problem och som sannolikt allvarligt kan påverka vår kommun. Frågan är så viktig och sannolikt omfattande att den med fördel debatteras i Uppsalas kommunfullmäktige.

Jag frågar kommunstyrelsens ordförande, Erik Pelling följande:

- På vilket sätt arbetar idag kommunen för att motverka att en tystnadskultur växer fram främst inom kommunens Socialförvaltning, Äldreomsorgsförvaltning samt Utbildningsförvaltning?
- Inkluderar idag, på något sätt, kommunens utbildningsprogram för kommunens chefer hur de ska förhålla sig till rätten för medarbetare att tydligt lyfta fram verksamhetsbrister och om meddelarfriheten?
- Finns det idag någon kartläggning av hur mycket direkta och indirekta hot som kommunens personal utsätts för i sitt viktiga arbete?

Stefan Hanna

Kommunalråd

Kommunledningskontoret

Erik Pelling

Svar på interpellation om tystnadskultur från Stefan Hanna (-)

Stefan Hanna (-) har ställt ett antal frågor om tystnadskultur inom Uppsala kommun och hur detta motverkas.

- På vilket sätt arbetar idag kommunen för att motverka att en tystnadskultur växer fram främst inom kommunens Socialförvaltning, Äldreomsorgsförvaltning samt Utbildningsförvaltning?

Socialförvaltningen har de senaste åren arbetat intensivt med att förebygga att hot och våld förekommer i verksamheten. Uppdaterade och implementerade rutiner och checklistor avseende hot och våld finns. Förvaltningen uppmanar kontinuerligt sina medarbetare och chefer att rapportera allvarliga händelser i Uppsala kommuns avvikelshanteringssystem. Vidare har förvaltningen arbetat aktivt med att stärka medarbetarna i hur de skall bemöta risker och agera på ett förebyggande sätt kring hot och våld. Under 2020 genomfördes utbildning i hot och våld med inriktning på förebyggande arbete utifrån ett lågaffektivt bemötande.

I samband med socialnämndens och socialförvaltningens satsning på trygghetsåtgärder (avhopparverksamhet m.m.) identifierades även otillåten påverkan som ett utvecklingsområde. Ett särskilt projekt skapades.

Genom **projektet "Otillbörlig påverkan"** har checklistor och rutiner tagits fram av verksamheten i samarbete med HR samt säkerhetsavdelningen på kommunledningskontoret. Detta har sedan kommunicerats till alla medarbetare via chefer, för att säkerställa att medarbetare får kunskap och ökad trygghet i hur de kan hantera hot och våld i olika situationer. Under våren 2021 deltog samtliga chefer i förvaltningen i en halvdagsutbildning med fokus på otillåten påverkan. Bland annat hade vi besök av BRÅ som pratade om vad otillåten påverkan innebär och hur det kan ta sig uttryck. Från Göteborgs stad kom även trygghetschef Lisa Pedersen och berättade om hur man har jobbat med frågan i Angered. Det genomfördes även workshops i mindre och större grupper.

Inom utbildningsförvaltningen har särskilt fokus lagts vid vikten av att våga göra orosanmälningar och vikten av att vi har en kultur som innebär att man som medarbetare pratar med sin chef om man av någon anledning känner oro/rädsla i relation till vårdnadshavare (vilket i förlängningen skulle kunna leda till att man undviker att göra en orosanmälan).

Det har också gjorts ett arbete tillsammans med Säkerhetsavdelningen vid kommunledningskontoret kopplat till hot-och våldssituationer som utmynnade i rutinen – ”Ska vi ringa polisen”.

Se länk för att hitta rutinen

<https://insidan.uppsala.se/Kommungemensamt/Kontor--forvaltningars-interna-sidor/Forvaltningar/Utbildningsforvaltningen/Sakerhet-trygghet-och-brandskydd/Ska-vi-ringa-polisen-/>

Inom utbildningsförvaltningen arbetar de aktivt med att öka anmälningsbenägenheten i KIA i syfte att fånga upp alla hot-och våldsinidenter, alla inrapporteringar innebär ett arbete kopplat till att diskutera eventuella åtgärder för att säkerställa ett aktivt förebyggande arbete.

- Inkluderar idag, på något sätt, kommunens utbildningsprogram för kommunens chefer hur de ska förhålla sig till rätten för medarbetare att tydligt lyfta fram verksamhetsbrister och om meddelarfriheten?

Information om meddelarfriheten och hur verksamhetsbrister kan lyftas fram ingår i introduktionsprogram till nya chefer.

- Finns det idag någon kartläggning av hur mycket direkta och indirekta hot som kommunens personal utsätts för i sitt viktiga arbete?

Förekomsten av hot och våld följs upp av kommunstyrelse och nämnder inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Uppföljningen sker bland annat genom medarbetarenkät, arbetsmiljöenkät och statistik från avvikelserapporteringssystemet KIA. Uppföljning sker även i skyddskommittéer och samverkansgrupper. Det finns kommungemensamma rutiner för hur hot- och våldrutiner ska hanteras. Information om hot-och våldrutinen tas upp i arbetsplatsmöten och i samband med introduktion av nya medarbetare.

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande